

עת"א 69033/01/17 - אלקיים אלצ'יק, נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, משטרת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 69033-01-17 אלצ'יק(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני כבוד השופט יוסף בן-חמו
העותר
נגד
המשיבים
1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים
2. משטרת ישראל

החלטה

בפני עתירת אסיר שכותרתה "**עתירה בהולה ביותר ליציאה לחתונת האחות**". העתירה הוגשה היום. על פי האמור בעתירה החתונה אמורה להתקיים מחר, ביום 1/2/17, לפיכך ולבקשת ב"כ העותר, נקבע דיון דחוף שהתקיים היום.

נימוקי העתירה :

- העותר פנה באמצעות בא כוחו פעמים רבות בכתב וטלפונית ונדחה ללא מתן תשובה.
- עם הגשת העתירה הדחופה שוחח ב"כ העותר עם הגורמים הרלוונטיים שתלו את העיכוב במתן התגובה במשטרת ישראל. לטענתו, גורמי שב"ס לא התנגדו לאישור חופשה של מס' שעות, אלא שעמדת משטרת ישראל טרם התקבלה.
- ביום 10/1/16 נגזר דינו למאסר של 7 שנים. במסגרת ערעור בע"פ 1547/16 הפחית בית המשפט העליון 6 חודשים נוכח התנהגותו הטובה והליך השיקום שעובר העותר.
- העותר משולב כיום בטיפול, לקח חלק בקבוצות שונות וקורסים שונים.
- לא נפתחו נגד העותר תיקים פליליים ולא הוגשו כתבי אישום נגדו בתקופה מאז החל לרצות את מאסרו.
- אירוע החתונה הוא של אחותו של העותר, מדובר בקרבה ראשונה. אחותו עתידה להינשא לבחיר ליבה בחתונה צנועה והיא חפצה בנוכחותו של אחיה איתו לא התראתה זמן רב בשל מאסרו. העותר לא יודע את נפשו מרוב צער.
- לכתב העתירה צורפו עותק של הבקשה המנהלית, אישור הזמנת אולם השמחות, טופס 903, סיכום דוח סוציאלי בעניינו של העותר.

תגובת המשיבה :

תגובתה של המשיבה נמסרה במהלך הדיון בשל ההתראה הקצרה.

- המשיבה סבורה שדין העתירה להימחק על הסף לאור מועד הגשתה, היום, כאשר החתונה היא מחר.
- הפנייה המנהלית נעשתה ביום 23/1/17, דהיינו לפני כשבוע ימים בלבד, בניגוד להוראות פקנ"צ החופשות - 04.40.01 לפיה בקשה לחופשה מטעמים מיוחדים תוגש 45 יום לפני המועד המבוקש.
- לגופה של העתירה, עניינו של העותר נדון בפני בית המשפט המנהלי במסגרת עתירה מס' 46490/09/16 ביום 6/12/16, עתירה שעניינה "יציאה לחופשה". בית המשפט דחה את העתירה. הנימוקים לדחיית העתירה יפים אף לבקשה לחופשה מיוחדת : מרכז חייו של העותר הוא בחו"ל, משפחתו הגרעינית - רעייתו וילדיו מתגוררים בחו"ל. קיים בעניינו מידע שהביא את משטרת ישראל להתנגד נחרצות גם לחופשה רגילה וגם לחופשה מיוחדת. בית המשפט קבע שהעמדה של גורמי הטיפול אין בה כדי להקהות את האמור במידע הסודי.
- בתשובה לשאלת בית המשפט, הודיעה ב"כ המשיבים כי מתוך התחשבות באירוע החרג, תסכים המשיבה לאפשר באופן חריג "ביקור פתוח" בין כותלי הכלא, שבו יתאפשר לעותר לפגוש את החתן והכלה וכן תתאפשר הכנסת כיבוד במגבלות המתחייבות, כדי שהביקור הפתוח יהיה באווירה שמחה.

תשובת ב"כ העותר :

- החלטת בני הזוג להתחתן בהתראה קצרה והעובדה שמדובר בנישואין שניים איננה מצריכה שקילת מועד החתונה ביחס לפקודות שב"ס. ברגע שהתקבלה ההחלטה על החתונה, הודיעו לעותר וזה פנה מיד בבקשה מנהלית.
- ב"כ העותר ציין עוד כי על ההחלטה המנהלית שדחתה את בקשתו של העותר לצאת לחופשה רגילה, הוגשה בקשת רשות ערעור שתלויה ועומדת עדיין בבית המשפט העליון.

דין :

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, אני סבור שדין העתירה להידחות גם מהנימוקים המצדיקים דחייה על הסף וגם לגופו של עניין.

במסגרת האירועים החריגים המצדיקים חופשה חריגה כמפורט בפקנ"צ החופשות, ישנם אירועים שמועדם אינו בשליטה ועל כן, ההוראה המחייבת הגשת עתירה 45 יום לפני מועד האירוע איננה ישימה, כך במקרה של מוות חלילה או כאשר יש אירוע משמח שמועדו המדויק איננו ידוע, כגון הולדת בן או בת.

ההנחיה, השוויונית לגבי כל האסירים, של הצורך בהגשת הבקשה 45 יום לפני המועד, מכוונת, ככלל, לאירועים חריגים מהסוג שבמקרה שבפנינו - אירוע נישואין שניתן לתכננו מראש וקביעת המועד היא בשליטת העותר או בן משפחתו הקרוב.

במקרה הנוכחי הוגשה הבקשה המנהלית 9 ימים בלבד לפני מועד האירוע.

ברע"ב 2440/15 מוחמד קבועה נ' שב"ס דחה בית המשפט (מפי כב' השופטת ברון) עתירת אסיר לחופשה חריגה שהוגשה בהתראה קצרה.

בעניין "קבועה" קבע בית המשפט המחוזי כי בקשתו של העותר איננה עונה על התנאים הקבועים בפק"צ החופשות וכי יש בהתנהלות המבקש משום ניסיון לאלץ את המשיב בסד זמנים בלתי סביר בדרך של מחטף. בית המשפט המחוזי עמד על כך שעל פי הפקודה, בקשה מהסוג הנדון צריכה להיות מוגשת על ידי אסיר 45 יום עובר למועד המתוכנן לאירוע - ולא מס' בודד של ימים קודם לכן, כפי שנהג המבקש. עוד צוין כי בנושא זה אין בטענות המבקש לפיהן האירוע תוכנן ונקבע בתוך זמן קצר לאחר כריתתו של חוזה הנישואין, כדי לסייע לו בעתירה. כך, משום שהמבקש לא ציין כל טעם המחייב קביעתו של סד זמנים זה לחתונה, שאינו מתיישב עם הוראות הפקודה וגם בלתי אפשרי לביצוע מבחינת השב"ס.

בית המשפט העליון דחה את הערעור בקבעו: "ואולם הלכה פסוקה היא כי אין לו לאסיר זכות קנויה לצאת לחופשה - גם לא לחופשה מיוחדת לנוכח אירוע משפחתי - וההחלטה אם לאשר חופשה כזו אם לא, נתונה לשיקול דעתם של הגורמים המוסמכים אצל המשיב (ראו רע"ב 4212/13 אבוטבול נ' שב"ס רע"ב 571/15 לוי נ' שב"ס). בעניינינו, לא רק שבקשת החופשה הוגשה שלא על פי הנהלים הקבועים בפקודה, אלא אף באופן היוצר סד זמנים בלתי אפשרי כמעט לטיפול בה. אמנם נטען על ידי המבקש כי הוא נאלץ להגיש את בקשתו ימים ספורים עובר לחתונה, משום שהחתונה נקבעה בתוך זמן קצר לאחר כריתת חוזה הנישואין: ואולם בכך לא די. כפי שציין בית המשפט קמא, המבקש לא הצביע על טעם כלשהו לקביעת האירוע דווקא בסד זמנים שכזה".

בית המשפט העליון ציין שדחיית הבקשה ליציאה לחופשה איננה משום "עונש" בגין האופן שבו היא הוגשה, אלא שהיא מבוססת על טעמים ראויים וסבירים.

"ראשית דבר דחיית הבקשה מתיישבת עם מדיניות כללית של שב"ס, לשמור על שוויון בין האסירים באמצעות ההקפדה על הוראות הפקודה. שנית, העיתוי שבו הוגשה הבקשה אינו מאפשר למשיב לבחון את התנאים המהותיים ליציאה לחופשה, ואף לא להיערך כנדרש לקראת יציאתו של המבקש לחופשה" (ההדגשה שלי, י.ב.).

עיינתי בבקשה שהגיש העותר לרשות המנהלית ביום 23/1/17. מדובר בבקשה לקונית וללא הנמקה מיוחדת. נרשם שם כי אחותו של המבקש עתידה להינשא לבחיר ליבה ביום 1/2/17, המבוקש הוא לאפשר לו לצאת ולקחת חלק בחתונת אחותו. ב"כ העותר טוען כי בהמשך פנה בפניות נוספות בהן פירט יותר, אך לא שמעתי שום נימוק המצדיק קביעת האירוע בהתראה כה קצרה.

הנתונים העובדתיים הנטענים מעלים תמיהות מסוימות. על פי האמור בעתירה, אחותו של העותר לא התראתה עמו בשל מאסרו, כשהעותר נאסר כבר בשנת 2013 והוא איננו מנוע ביקורים. האחות היא בת 59, אין אלה הנישואין הראשונים שלה. הבקשה לחופשה חריגה הוגשה לאחר שהסתיימו ההליכים בתיק הפלילי בפסק הדין בערעור של בית

המשפט העליון.

בפסק הדין בערעור בתיק הפלילי שאליו הפנה ב"כ העותר, ההפחתה המסוימת בעונש לא היתה בשל סטייה או החמרה ממדיניות הענישה אלא אך ורק מהנימוק של עידוד המערער. "המערער נדון, בעקבות הודאה בכתב אישום מתוקן, ל - 7 שנות מאסר בעבירות סמים, במתחם של 5.5 עד 8.5 שנות מאסר. הוא מערער על חומרת עונשו ומצביע על כך ששותפו נדון (לאחר ערעור בבית משפט זה בו הוחמר עונשו) ל - 52 חודשים. למערער - בן 53 - עבר מכביד ביותר המשתרע על שלושה עשורים ויותר - בעבירות סמים. אכן, בגזר הדין קמא, נוכח חומרת העבירות והעבר הכבד - וחלקו של המערער גדול יותר משל שותפו - לא היה משום החמרה יתירה... עם זאת, ולשם עידוד המערער שהתנהגותו במאסר בו הוא נתון מזה 3 שנים טובה, כפי שהוצג בפנינו במסמכים משירות בתי הסוהר, להמשיך בכך ואולי (כפי שהצהיר בפנינו) להשתקם סוף סוף, מצאנו להפחית 6 חודשים מעונש המאסר בפועל, עדיין במסגרת המתחם ולהעמידו על 6.5 שנים. שאר חלקי גזר הדין בעינם. הערעור מתקבל במידת מה, לפי האמור".

גזר הדין ניתן ביום 18/1/17, ועל פי הנתון המעודכן העותר אמור לרצות עונש מאסר עד ליום 15/7/20, אלא אם כן, ישוחרר בשחרור מוקדם.

לאחר פסק הדין בעליון ולאחר שהסתיים ההליך הפלילי, הוגשה הבקשה המנהלית לחופשה חריגה - ביום 23/1/17.

לגבי אסיר המסווג לקטגוריה ב/1 משטרה, נדרשת על פי הוראות הפקנ"צ, עמדת משטרת ישראל, לא רק לגבי חופשה רגילה, אלא גם כאשר מדובר בחופשה חריגה.

משטרת ישראל מתנגדת בציינה שקיים חשש כי באם יצא האסיר לחופשה הוא ינסה להימלט. מדובר על יתרת מאסר ארוכה. אחותו של העותר המתעתדת להתחתן היא בת 59. אין זו החתונה הראשונה שלה. משטרת ישראל מתנגדת ליציאה לחופשה.

החלק הסודי של חוות הדעת מצביע על כך שפעילותו הפלילית של העותר חובקת עולם (ראה פירוט בחוות הדעת על אסיר מס' 170058-329) המפרטת בעניין המסוכנות.

משטרת ישראל היא הגוף שהוסמך לקבוע את מסוכנותו של העותר.

השיקולים הכלליים לגבי התנאים למתן חופשה, המפורטים בפקנ"צ החופשות, פרק א' סעיף ג' והקובעות בין היתר, ש"אישור חופשה על ידי הגורם המוסמך ינתן בהתייחס לנתונים...

4. מידת הסכנה הנשקפת לציבור מן האסיר במהלך החופשה והסיכוי שלא ישוב ממנה". שיקול זה הינו לגיטימי וראוי לא רק כאשר מדובר באסיר המוגדר כסג"ב, אלא לגבי כל אסיר.

שיקולים אלה כוחם יפה לא רק באשר לחופשה רגילה, אלא גם לחופשה מיוחדת.

אני מורה על דחיית העתירה.

רשמתי בפני את הודעת ב"כ המשיבים שיתאפשר לעותר ביקור פתוח עם החתן והכלה, במסגרתו תינתן האפשרות להגשת כיבוד בהגבלות המתחייבות.

ניתנה היום, ד' שבט תשע"ז, 31 ינואר 2017, בהעדר הצדדים.